

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæstio I. De Promissione, ejúsque obligatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

DISTINCTIO II.

De Contractibus Gratuitis.

QUÆSTIO I.

De Promissione, ejusque obligatione.

Ratio ordi-
nis.

I. **P**romissis illis, quæ concernunt Contractus in genere, pergendum ad explicandos Contractus in specie, ordi-
endo à Contractibus gratuitis seu lucrativis, qui ex una
solùm parte obligationem inducunt; sive, in quibus nihil re-
penditur: ut est Promissio, Donatio, Commodatum, Preca-
rium, & Depositum. Et quidem incipiendo à Promissione, sic

Promissio,
quid?

2. CONCL. I. *Promissio est spontanea & deliberata fidei obligatio, facta alteri de re quapiam bona, & possibili. Ita in re communis. Et hujusmodi Promissio tunc fit, quando quis spontè, & liberaliter, atque animo sese obligandi, pollicetur alteri quidpiam dare, vel facere, quod honestè potest. Dicitur primò, quòd Promissio sit de re quapiam bona: siquidem, ut habet Regula 69. Juris in 6. In malis promissis fidem non expedit observare. Idquè intelligendum, etiamsi Promissio sit juramento firmata: nam non est obligatorium contra bonos mores præstitum juramentum, Reg. 58. Juris in 6. Et additur, & possibili: quia nemo potest ad impossibile obligari, juxta Reg. 6. eod.*

Quomodo
differat à
Proposito?

3. Dicitur ulteriùs, *obligatio fidei*: per quod Promissio differat à Proposito. Nam Promissio est actus, quo quis se alteri obligat ad aliquid dandum, vel faciendum, juxta proximè dicta; & explicatur per verbum, *Promitto me facturum, aut daturum hoc, vel illud.* Econtrà Propositum, licèt sit firmum ac deliberatum, ex se nullam inducit obligationem: concipitur enim sine actuali obligatione, ac explicatur per verbum, *Faciam, dabo &c.* sed non intenditur obligatio.

Propositum
non serva-
re, an sit
peccatum?

4. Infertur proinde, quòd si quis Propositum utcumque firmum non servaverit, peccati propterea reus non sit, cum nullà se obligatione constrinxerit: utputà si quis proposuit jejunare, dare elemosynam, aut certas preces persolvere. Intellige, nisi quis aliunde sit obligatus ad tale quid faciendum; aut
nisi

nisi id fiat ex inordinata passione, gravi socordia, vel negligentia. Quinimò Layman lib. 3. sect. 3. n. 16. post Lessium lib. 3. cap. 2. num. 49. in tali inordinata bonorum Propositorum mutatione agnoscit peccatum inconstantia, ex genere suo veniale; cum sit quædam inordinatio mentis, quod benè consultatum, iudicatum, & acceptatum est, leviter & sine ulla rationabili causa derelinquere.

4. CONCL. II. Promissio propriè dicta, si sit legitimè facta, & ab altero acceptata, ex genere suo obligat ex Iustitia, & sub peccato mortali; nisi rei promissæ parvitas excuset. Ita Doctores communiter. Unde illud vulgatum dictum: *Omne promissum cadit in debitum*, arg. c. Qualiter. de Pactis, ibi: *Studiosè agendum est, ut ea, quæ promittuntur, opere compleantur, & alibi. Ratio est: quia promittere propriè loquendo, non est utcumque verum dicere, sed simul astringere alteri fidem suam.*

Promissio- nis quanta sit obliga- tio?

6. Dicitur, *Promissio propriè dicta*. Siquidem præsens Conclusio solum procedit, si quis verè promittat animo se obligandi: nam si absque animo obligandis, facta sit promissio, non tenetur vi illius quis adimplere promissum, eò quòd reverà non fuerit promissio propriè dicta, cum deficiat voluntas se obligandi.

Loquendo de Promis- sione pro- priè dicta.

7. Et hinc infert Sanchez lib. 1. de Matrim. disp. 5. num. 25. quòd plurimæ promissiones excusari possunt à mortali: quia per eas non intendunt homines se obligare præcisè, sed ex quadam benevola honestate; vel ignorant tantam ex simplici promissione confurgere obligationem, existimantes, solum se obligari ad suum tuendum honorem. Unde in proverbium abiit, *Verba urbanitatis minimè obligare*. Hæcille. Veruntamen hoc intelligendum, secluso alio damno proximi: alioquin haberent locum dicta superius (a) de cæteris fictè contrahentibus.

Excusantur multæ promissiones à mortali, cur?

(a) Dist. 1. n. 12.

8. CONCL. III. Promissio valida varijs modis obligare definit. Ita communis; idque patet inductione. Et I. Cessat Promissio obligare propter condonationem Promissarij, potentis condonare: nam quilibet suo juri renunciare potest. II. Cessat obligare Promissio per mutationem obiecti, si videlicet res promissa fiat interim impossibilis, illicita per leges, damnosa vel inutilis Promissario, in cujus utilitatem, commodum & gratiam facta est promissio.

Promissio varijs modis obligare definit.

I.
II.
III.

9. III. Cessat obligare Promissio propter supervenientem sine sua culpa talem mutationem statûs rerum, ut iudicio prudenti.

M m m 2

dentum (quod ex qualitate rei promissæ, & ipsarum personarum, formandum est) censeatur Promissor talem eventum non voluisse comprehendere: siquidem ultra ejus intentionem non obligat promissio. Sic fieret, si quis pauperi promissit centum florenos, & postmodum ipsemet promittens in paupertatem incidat, adeoque ijs ad honestè sustentandum se, suamque familiam indigeat. Item si quis puellæ promissit Matrimonium, quæ postmodum fit pauper, multum deformis, aut ab alio corrumpitur, & hujusmodi; prout in simili superius (b) dictum est, agendo de Juramento.

(b) Tract.
6. Dist. 2.
n. 23.
IV.

10. IV. Cessat promissio obligare propter ingratitude Promissarij (id est, illius, cui facta est promissio:) hæc enim non tantum obligationem promissionis tollit, sed insuper, si sit gravis, donationem facit revocabilem, *cap. ult. de Donationibus.*

V.

11. V. Cessat talis obligatio Promissionis per compensationem, dum videlicet duo sibi invicem quidpiam promiserunt, & alter non vult stare promissis: tunc enim neque prior manet obligatus ad standum suo promisso.

VI.

12. VI. Cessat obligare Promissio ob non subsistentiam causæ principalis: ut si cupiam intuitu paupertatis quidpiam promissisti, quem postea comperis revera non esse pauperem. Idem dicendum, si intuitu præstationis beneficij facta erat promissio remuneratoria, & tamen illud beneficium præstitum non est, sed falsò ita existimatum.

QUÆSTIO II.

De Donatione, & varijs ipsam attinentibus.

Donatio,
quid?

13. CONCL. I. *Donatio*, quæ juxta nominis ethimologiam idem est, ac *doni datio*, benè describitur cum Scoto in 4. dist. 15. quæst. 2. quòd sit datio rei merè liberalis. Si ve, ut alij loquuntur, *Donatio* est translatio dominij alicujus rei per actum merè liberalem in alium facta: & hæc propriè appellatur Donatio.

Dividitur
in merè
gratuitam,
& remuner-
atoriam.

14. CONCL. II. Donatio dividitur multipliciter. Et inprimis dividitur ipsa in *Donationem merè gratuitam*, cui proximè data definitio convenit: & in *Donationem remuneratoriam*, quæ fit intuitu alicujus accepti beneficij. Deinde in *Donationem absolutam*, seu puram: & in eam, quæ fit sub conditione aliqua, v. g. dono tibi hunc agrum, si Romam perrexeris. Præcipua tamen divisio